

821.135.1

scriitori
români
contemporani

SEBASTIAN SIFFT

**CÂINELE
IUBIRII**

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Serie coordonată de Andreea Răsuceanu

Coperta: Adrian Răileanu

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Cecilia Laslo

DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Tipografia Lidana – Suceava

© HUMANITAS, 2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Siff, Sebastian

Căinele iubirii / Sebastian Siff. –

București : Humanitas, 2018

ISBN 978-973-50-5991-0

821.135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30

Balerinele au chiloți albi

Lumea este tot ce se întâmplă.

Ludwig Wittgenstein

Electricity is fiction.

Blixa Bargeld

I

Și i-a spus:

Gata, ajunge!

Așa i-a spus.

El stătea în fotoliul cu tapițerie roșie – un pic zgrunțuroasă, poate de la trecerea timpului, poate de la textura materialului – cu arcurile din ce în ce mai slăbite, care scoteau sunete din ce în ce mai puternice atunci când încerca să se mute de pe o parte pe alta, să-și tragă oasele – cum obișnuia să spună, dacă reușea să mai spună ceva –, în fotoliul acesta îi amorțise din nou piciorul stâng, iar cel drept, pe care și-l pusese, ca de obicei, cu greu, peste celălalt, a încetat dintr-odată să se mai miște sau să se mai bălăngăne sau să se mai hățâne, bălăbăne, clatine, legene, țopăie, danseze, hai, repetă și tu: *hățâne, bălăbăne, clatine, legene, țopăie, danseze* (corpul, întreg, la fel), oricum, în acea clipă toate lucrurile și obiectele din casă au amuțit, și-au ținut răsuflarea, iar geamurile, abia dezghețate de vântul cald al primei zile de aprilie, nu au mai trosnit, și nici pe sub ușile de placaj nu a mai șuiert curentul slab care aerisea încăperile vărute în galben, vântul care ducea mirosurile dintr-o cameră într-alta, mirosurile de la

bucătărie (supă de pui, sărmăluțe în foi de viță, *hai la masă!*, fum de țigară amestecat cu oțet), mirosurile din dormitor (câteva bășini stinse, medicamente), mirosurile din cea de-a treia cameră, până acum zece ani *camera mea*, de unu-doi-trei-patru pași, o suprafață intimă.

Descriere:

Am mutat aici fotoliul (moale și adânc). L-am sprijinit, gol, de perete. Am dat jos *carucuboi*, am pus un poster în locul lui. Am ordonat cărțile în bibliotecă: pe unele le-am aruncat, pe altele le-am ascuns în debara. Nu, nu respir. Liniștea se ridică precum un fir de praf.

Acum miroase puternic a parfum.

Aici va exista, de acum înainte, o înțelegere tacită: nu mai vorbim despre *asta*. Și un soi de putere ineputabilă care ți se cere. O forță străină (încă o *datorie*).

(*Căci cine se teme, viața și-o va pierde.*)

Dar:

Mai avem pastile. În fiecare zi le facem inventarul: una mie, una ție. Așa mai câștigăm timp. Și răbdare. Uneori și speranță.

Se spune despre noi că suntem singuri și că nu suntem vii. Asta se spune despre noi. Am pus ușa nouă, cu vizor. Nu sună nimeni. Din când în când ne mai aruncăm un ochi, poate. Am îmbătrânit amândoi lângă el. La un moment dat, vom înțelege, însă atunci va fi prea târziu. Pentru că asta ne va lua viața.

Toată viața.

Huuuuuu... șuieră ea, mama mea, au trecut ani buni, douăzeci la număr, dacă numărătoarea asta va fi corectă, douăzeci

de ani în care am așteptat ca el să se ridice odată din fotoliul acela și să meargă, pur și simplu să meargă: drept, mândru. Omenește, adică.

În seara aceea, când ziua tuturor proștilor era pe sfârșite, el, tăurașul, ar fi vrut să-și dreagă puțin vocea, a horcăit, așa-dar, însă nu oricum, nu, nu era suficient să tragă puternic aer în piept pentru ca apoi aerul acela, încălzit, să erupă cu zgomot, atingând palatinul, curățând traheea, eliberând bronhiile, nu, horcăitul a venit în calupuri de tuse scurtă și a fost urmat de o scuturătură puternică a capului, ca și cum ar fi înghițit puțin mai devreme o lămâie, întregă. Mâinile i-au fluturat aiurea, în aer. Lăsate apoi pe lângă corp, mâinile i s-au lipit de picioare și l-au alcătuit din nou, ca un om de cuburi lego, pe el, tatăl meu.

Viu.

Să-i spun pe nume: Filip.

Va fi o noapte grea. Ea, mama mea, întinsese încă de la amiază canapeaua-pat pe care o cumpăraseră, demult și împreună, printr-o mică șmecherie pe care ea, mama mea, să-i spun pe nume: Ana,

o făcuse cu ani buni în urmă, când încă erau tineri și speranța îi bântuia pe amândoi, o șmecherie pusă minuțios la cale, iat-o: se întâmplase ca în orașelul acesta de pe malul Borcei să se bage canapele rusești și portocale din Irak și, dintr-odată, lumea înviase și se aliniaseră toți, unul în spațele celuilalt, să *prindă*, să aibă (ce dacă mai aveau!), ca și cum ar fi acumulat virtuți, nu obiecte, dar șmecheria nu era asta, nu, pentru că *asta* era pe-atunci, 1977, *șmecheria destinului*, se mai întâmplă! – cum se zice. Nu: adevărata șmecherie era

aceea că Ana, o femeie descurcăreață, ambițioasă și contabilă, care îmi va număra, în curând, oasele – *să fie tot, să fie întreg!* – a numărat mai întâi realizările Cooperativei Munca, în ale cărei magazine de desfacere import-export stăteau, de câteva zile, canapelele rusești și portocalele irakiene – o *pilă*, o cunoștință, și rândurile orașenilor au fost rupte pentru ca sufrageria lor, a lui mamașitata, să fie mobilată înaintea tuturor.

(Au desfăcut o portocală. Pereții ardeau de căldură. S-au culcat pe jos.)

Ca de multe ori în viață, o schimbare a mobilei aduce cu sine o bucurie, o stare-de-bine care, între doi oameni tineri, se transformă în dragoste, și dragostea face fruct, iar acolo, pe canapeaua aceea, fructul dragostei lor s-a copt: *și a fost tot, a fost întreg.*

Filip avea o sută de kile, era mare-cât-un-taur, avea să spună Ana ieri, când îl ridica în brațe și-l așeza (cum putea) pe canapea, era *atât* de mare și *atât* de puternic! – iar Ana, ea, un țâr de femeie, cu părul creș și fața îngustă și măslinie, îl lua pe-atunci altfel în brațe – își amintea –, nici măcar nu îl putea cuprinde (*atât* de mare era el, *atât* de mică eram eu! – zicea), uneori se lăsa pur și simplu să cadă pe pieptul lui, imaginându-și o scenă (aceea!) dintr-un film alb-negru, cu pelicula zgâriată, și auzind (chiar și acum, când îi trage chiloșii) bârâitul intermitent al aparatului de proiecție și foșnetul pantalonilor lui de stofă aspră (elev-militar), atunci când s-a așezat pe ascuns lângă ea, în sala întunecoasă a cinematografului, în ecoul limpede și rusesc și, privind-o, a încercat să o convingă din ochi să nu mai plângă, dragostea neîmpărtășită nu există decât în cărți, iar cărțile nu sunt viață, cărțile și filmele există pentru ca în viață să nu se

întâmpile ceea ce se întâmplă în ele – asta ar fi vrut să-i spună din ochi, el, Filip, dacă ea, Ana, într-adevăr, ar fi plâns.

Momentul acesta și-l vor fi amintit amândoi (dar nu împreună), aseară, sau ieri, sau nici nu mai știu când, totuși aseară, să spunem, după ce cu greu, aproape gâfâind, l-a ridicat încă o dată din fotoliu, l-a prins pe după umeri și pe sub picioare, și-a strâns palmele-n pumni pentru o mai bună stabilitate, a făcut *huuu*, iar el, Filip, tatăl meu, și-a întins mâna pe după umerii ei, remarcându-i poate, atât cât mai putea, venele încordate ale gâtului ei, Ana, mama mea, și cartilagiile ieșite mult în afară, aproape străpungându-i pielea cândva netedă și bine întinsă. A încercat să-i spună ceva, aproape orice, să-i zâmbească (el, Filip), însă ea (Ana), puternică acum ca un taur, ca un nicu-vlad, s-a opintit și, pe măsură ce spinarea arcuită i se îndrepta, el era ridicat în aer și purtat pe brațe câțiva metri mai încolo, metri buni, cât pentru o grădină de flori din spatele casei, pentru a fi așezat pe canapeaua abia întinsă, pentru el,

Filip, dragostea.

Ana obișnuia să spună că dragostea e *găsită* sau e *pierdută*, însă pentru noi, cei care am așteptat douăzeci de ani, dragostea e *așternută*. Peste ei doi s-a *așternut* dragostea asta (Filip + Ana = LOVE aș fi scris pe toate zidurile dacă aș fi fost talentat la graffiti, și i-aș fi desenat pe amândoi, goi, pe malul nisipos al Borcei, fiecare cu câte o păpădie în fund, plimbându-se de mână, Ana lăsându-și capul pe umărul lui, de fapt pe brațul lui, pentru că el e înalt, ea e mică: se sărută și, dintr-odată, firele de păpădie se împrăștie, plutesc în aer și dansează în jurul lor: li se lipesc de piele, pielea lor strălucește.

E cald.)

S-a *așternut*, așadar, dragostea peste mamașitata, și a venit mai simplu decât s-ar fi așteptat toată lumea, a venit fără strigăte și chiuituri de bucurie, fără nuntă și fără rochie albă, dar în uniformă militară și în urma câtorva scrisori îngrijite și semnate cu majusculă de către tânărul acela, Filip, dragostea, U.M. 0040, a venit așa:

Părul tatălui meu tânăr, dat după ureche, și tatăl mare stând la pândă, pe după gardul din araci, să n-o ia oricum pe fata lui, balerina lui, ochiul lui, ultimul, pe celălalt îl lăsase undeva într-un lagăr în timpul războiului și nu-i simțise lipsa decât atunci când s-a născut *fata lui, balerina lui*, cum îi plăcea să o alinte în gând, după câteva guri de țuică de coacăze, și ar fi vrut să o vadă cu toți ochii, dar nu mai era tot, nu mai era întreg, ochiul îi fusese scos de soldatul neamț, 1941, și de atunci a privit numai cu coada ochiului, și de-atunci a știut:

Nu mai era teamă în ochiul lui, doar dragoste:

pentru băiatul acela îmbrăcat în uniforma de cadet, uniformă omului nou, și pentru *fata lui, balerina lui*: un geamantan cu un covor, o plapumă și două perne abia umplute aseară cu puf de găscă, strâns de la vecini, de la țigani, adunat de pe unde s-a putut, bucurie mare a fost, dar și trudă, și troc, și:

să plece, să se ducă... cu el:

Omul nou.

I-au spus pe nume: Filip.

Viitor tataur.

Ea, Ana.

A fost așa:

S-au strâns cu toții în curtea lui Visopol, pe vremuri fotograf al celor întorși de pe front, al lui tata mare, din profil, cu ochiul-bun privind fix la cameră și ochiul-celălalt ascuns după o perdea de umbră, lucrată cu măiestrie de un nor ce tocmai se lăsase și care semăna atât de bine cu praful ridicat atunci, 1941-vara, vara-în-care-trenul-marfar-sosise-de-la-Iași, neanunțat, în gara Călărași, chiar în momentul în care el, tatăl mare,

să-i spun pe nume: Tase,

trăgea încă un gât scurt de țuică în cârciuma lui Moșe, acolo, pe malul drept al Borcei. Era cald și Tase își suflecuse mânecile de la cămașă pentru încă o partidă de table – „între prieteni nu există victorie, vorba ta, Moșe, nu-i așa? Slabă țuica asta, slabă, slabă“, dar Moșe a tăcut pentru că întreaga scenă a fost scurtă: praf pe străzile desfundate, praf în gură, printre dinți, păhăruțul tremurând pe masă, Moșe se ridică și spune: „E doar *marți*.“ Tase repetă: *șase-șase*, iar trenul cu ușile ruginite și ferecate taie câmpia, Moșe șoptește: „Fugi!“ (de fapt urla), Tase, din nou: „Nu e *marți*, e *șase-șase*“; ia o gură de țuică și, ridicându-și ochii din ochii zarurilor, a văzut:

mai întâi, peste umărul lăsat al lui Moșe, curcanul din fundul curții lovindu-se cu capul de pământ și, mai departe, peste gard, pe uliță, o siluetă alergând în praf, o gălmă de om cu două mâini și două picioare, striga gălma: „I-au adus claie peste grămadă, morți peste vii!“

„Fugi!“ se mai răsti încă o dată Moșe, răsturnându-i paharul.

Fugi!

S-au adunat la bătrânul Visopol, aşadar, care văzuse multe, nefiind nevoit să iasă din atelierul lui – camera de fotografiat nu închide niciodată, ca un om, ochii, în faţa lucrurilor care nu pot fi văzute (din frică? din neputinţă?), nu, camera nu-i închide decât pentru a-i deschide din nou, după câteva fracţiuni de secundă, memorând, în folosul oamenilor, pentru a-i ajuta, până la urmă, să nu uite, deşi de multe ori uitarea vindecă – s-au aliniat atunci unul lângă altul, în curte, sub soare (încă nimic nou!),

să le spun pe nume:

Lala (bulgăroaică şi frumoasă, trecută de mână de partea cealaltă a Cadrilaterului chiar înainte de prima rafală de puşcă), Tase (sărac cu duhul şi stăpân peste două capre, bombănind ceva), Ana (ar fi fost nevoie doar să se ridice ferm, pe *poante*, să gliseze şi să-şi încruciceze picioarele – asta se întâmpla cu o săptămână în urmă –, să-şi rotească de două ori trupul în jurul propriului ax, cu capul rămânând mereu în urma orbitei, şi să zâmbească, pentru ca această fotografie, pe spatele căreia va scrie imediat, la un clic şi într-un cuvânt, *mamaşitata 1968*, să nu fi fost niciodată făcută), următorul era Filip (privind debusolat şi mirat scena; drept; mâinile pe lângă corp), iar la stânga şi ultimul apărea, totuşi, Herman, sau jumătate din el (fost şofer pe Pobedă şi orfan de la vârsta când nodurile de la şireturi sunt cel mai important lucru în viaţă, așa zicea).

Pe Herman l-au aşezat cum au putut pe un scaun, părea ca trezit din somn, dis-de-dimineaţă, când omul orbecăie între lumi, neştiind pe care să o aleagă, *lucraseră* cu toţii (mai puţin Filip, care îşi privea, amuţit, tatăl), unul îl prinsese de picioare, altul îi ţinuse capul, cu greu, pentru că îi fugea când într-o parte, când într-alta, iar Tase, încercând să

urmărească scena cu ochiul-bun, era nevoit să-și întoarcă de tot capul, ca într-un *nu* subtil pe care îl păstra în zâmbetul scurt din colțul buzelor, e greu, spuse Visopol, să prinzi un om în mișcare cu aparatul ăsta, e foarte greu.

S-au chinuit toți să îl țină pe Herman, până la urmă i-au scos șireturile și l-au legat cu ele de scaun, pe sub mâini, peste glezne, atât cât aparatul să facă *clic-clac* și el, Filip, să o sărute pe ea, Ana, iar Herman, de acolo, din scaunul lui, să-și mai țuguie încă o dată buzele *tz-tz-tz*, și să-l privească, la fel cum îl privise atunci, nu demult:

Când Filip a împlinit 18 ani, l-a așteptat să iasă de la ace-lași Visopol și l-a condus până la gară, pentru ca acolo să îl îmbrățișeze și să-i dea de înțeles că e mai bine așa: să plece, să se ducă! E mai bine nu numai pentru el, ba pentru toată lumea. Herman i-a vorbit (ploaia mărunță lovea parbrizul Pobedei) despre sfârșitul lumii și semnele lui, despre răul mare și răul mic, despre cum plecarea părinților lui l-a ajutat și pe el să ia, până la urmă, cea mai bună decizie: Cred că acum e momentul să îți dezvălui adevăratele motive pentru care am ajuns aici, îi spuse Herman. Deși sunt cosmopolit, un om citit, civilizată și emancipat care, imediat după decesul prematur al lui Valentin Frank von Frankenstein, la 1651 Anno Domini, un an obișnuit, început într-o duminică, a fost numit succesori la primăria Hermannstadtului (iată drept dovadă EPITAPHIVM-ul meu de pe piatra funerară, sculptată cu migală de artiștii Elias Nicolai și Sigismund Möss, într-o singură după-amiază, după ce au avut o lungă conversație cu soția mea – în casa noastră din Großartiges Quadrat 11 –, iar aceasta, deși îndurerată în urma pierderii mele, a reușit să le dea ultimele indicații, să scrie pe o bucată de hârtie cerată aceste cuvinte, ultimele se pare, pentru ca apoi să

supravegheze îndeaproape cioplirea lor în lespede), ei bine, cu toate astea, am spus nu.

De două ori.

Apăruse pe-atunci, adus de negustorii olandezi care încă mai încercau să pătrundă în răsărit, un obiect vestimentar destul de ciudat, îl numeau *cravată*, după cum îl numiseră cândva francezii, cu toate că și aceștia, la rândul lor, l-au împrumutat (cum altfel?) de la mercenarii croați ajunși în Franța în timpul războiului. Sunt convins că, în bunătatea ei, soția mea m-a înveșmântat în cel mai frumos costum de catifea albastră, cu fir argintiu pe manșete și cu pantofii bine lustruiți pe bombeul lor aurit, mi-a aranjat cum se cuvine unghiile de la mâini și de la picioare, mi-a pieptănat părul și mi-a scuturat peruca albă, m-a așezat cu fața în sus și mi-a împreunat mâinile pe piept (unde țin și acum însemnele Cibinului), însă de ce a trebuit să-mi înnoade sub bărbie acest obiect straniu și foarte colorat, nu știu. Femei? Cochetărie muierască? Mai târziu, când ciuma a lovit târgul vecin, Medwesch, îți spun ca un bun administrator al regiunii că, din 225 de plătitori de impozite, abia dacă au mai rămas 50 de amărăți, pe care i-am scutit până la urmă, ba mai mult, i-am ajutat să-și refacă micile bresle și, pentru ca lucrurile să nu se uite, am hotărât înființarea unei tipografii – mărturisesc, spre rușinea mea, că abia la trei sute de ani de când *Herrn* Gutenberg inventase mașinăria aia, însă cam în același timp în care *Herrn* Müller descoperea elementul chimic numit *teluriu*, deci... Era pe-atunci anul 1771 și, crede-mă, lumea era pe sfârșite. Hermannstadt se putea totuși mândri deja cu primul experiment cu rachete din lume și cu primul paratrăsnet din lume. Cu toate astea, nici

un ofițer SS nu m-a putut convinge să mă înrolez. Am preferat să fug. Acum, tu nu fugi! Sfârșitul lumii a trecut. Dar am să-ți scriu despre asta – i-a spus Herman și a privit în jos.

I-a aranjat cravata.

L-a sărutat pe obraz și i-a deschis portiera.

A răsuflet ușurat: *huuuuu...*